

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Παιχνιδοτράγουδα»

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΥΜΠΙΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Παιχνιδοτράγουδα

Δημιουργός σεναρίου

Ευαγγελία Τύμπα

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Ιανουάριος 2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από τα σχολικά βιβλία

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Εικαστικά

Μελέτη περιβάλλοντος

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Διαπολιτισμική αγωγή

Χρονική διάρκεια

8 - 10 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, αίθουσα εκδηλώσεων, αίθουσα πληροφορικής (αν δε διαθέτει το σχολείο φορητούς υπολογιστές)

II. Εικονικός χώρος: www.tikatok.com, πρόγραμμα δημιουργίας βιβλίου

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το σενάριο είναι καλύτερα να εφαρμοστεί το τρίτο τρίμηνο της σχολικής χρονιάς, όπου τα παιδιά θα έχουν εξοικειωθεί με τη γραφή στον υπολογιστή και θα έχουν μεγαλύτερη ευχέρεια στον γραπτό λόγο.

Όσον αφορά στην υποδομή, θα χρειαστούμε έναν υπολογιστή και μηχάνημα προβολής ενώ για τις δραστηριότητες, όπου κάθε ομάδα θα δουλέψει με τον δικό της υπολογιστή, θα χρειαστούμε πέντε τουλάχιστον φορητούς υπολογιστές ή θα μεταφέρουμε τα παιδιά στην αίθουσα πληροφορικής.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μέσα από τη γνωριμία των παιδιών με παραδοσιακά και παιδικά τραγούδια/παιχνιδοτραγούδα διαφορετικών χωρών/γλωσσών, που τα ίδια τα παιδιά θα επιλέξουν και θα παρουσιάσουν, επιδιώκουμε: α) να εξοικειώσουμε όλα τα παιδιά της τάξης με άλλες γλώσσες και τον πολιτισμό άλλων ανθρώπων, β) να υποστηρίξουμε τη μητρική γλώσσα των αλλόγλωσσων παιδιών, να τα βοηθήσουμε να

εκφράσουν χωρίς αισθήματα μειονεξίας τη (γλωσσική) διαφορετικότητά τους, ώστε να ισχυροποιήσουν τη γλωσσική/πολιτισμική τους ταυτότητα.

Σύντομη περίληψη των δραστηριοτήτων του σεναρίου

Τα παιδιά αρχικά μαθαίνουν, παίζουν και τραγουδούν ελληνικά παιχνιδοτράγουδα, παραδοσιακά/λαϊκά και σύγχρονα. Στη συνέχεια ακούν και μαθαίνουν παιχνιδοτράγουδα άλλων χωρών, κυρίως αυτά που τα ίδια και τα αλλόγλωσσα παιδιά της τάξης θελήσουν να παρουσιάσουν. Μαθαίνουν για τις χώρες καταγωγής των παιδιών, εξοικειώνονται με άλλες γλώσσες και διαφορετικούς πολιτισμούς. Τέλος, δημιουργούν το δικό τους πολύγλωσσο βιβλιάρaki με τα παιχνιδοτράγουδα που έμαθαν και παρουσιάζουν όλη τη δουλειά τους σε ανοιχτή εκδήλωση στο σχολείο.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η φοίτηση αρκετών παιδιών που παρακολουθούν το ελληνικό σχολείο και έχουν μητρική γλώσσα διαφορετική της ελληνικής είναι πλέον δεδομένη. Ο αριθμός των παιδιών αυτών ποικίλλει από περιοχή σε περιοχή και από σχολείο σε σχολείο. Σε ποιο βαθμό γνωρίζει ο αλλόγλωσσος μαθητής τη μητρική του γλώσσα, πόσο συχνά τη χρησιμοποιεί, πού και με ποιον, σε ποιο βαθμό γνωρίζει το μητρικό του αλφάβητο και έχει κατακτήσει τον γραπτό λόγο, διαφέρει από παιδί σε παιδί. Υπάρχουν μάλιστα περιπτώσεις όπου παιδιά έρχονται στο σχολείο με περισσότερες από μία μητρικές γλώσσες, διαφορετικές της ελληνικής. Κάθε παιδί, λοιπόν, αποτελεί μια ιδιαίτερη και ξεχωριστή περίπτωση όσον αφορά το επίπεδο γλωσσομάθειας της μητρικής του γλώσσας ή των μητρικών γλωσσών του, ακόμα κι αν βρίσκεται στην ίδια τάξη με άλλους ομοεθνείς του και έχει την ίδια ηλικία με αυτούς (Σκούρτου 2002).

Πολύ γρήγορα όμως με τη φοίτηση του παιδιού στο σχολείο η χρήση της μητρικής γλώσσας ακολουθεί φθίνουσα πορεία, καθώς η ελληνική γίνεται γλώσσα επικοινωνίας με τους φίλους. Η σχέση του παιδιού με τη μητρική του γλώσσα επηρεάζεται επίσης και από την αντίληψη των γονιών του για την «αξία» της

γλώσσας τους μέσα σε μία αλλόγλωσση κοινωνία. Γονείς και παιδιά που βιώνουν αποκλεισμό και δεν έχουν καμία ουσιαστική ενίσχυση και στήριξη από το σχολείο και την κοινωνία, εσωτερικεύουν στερεότυπα αυτο-υποτίμησης, που τους οδηγούν στην άρνηση και απαξίωση της μητρικής τους γλώσσας, η οποία θεωρούν ότι τους στιγματίζει και τους διαχωρίζει από το σύνολο (Χριστίδης 1999). Θεωρούν μάλιστα οι γονείς, πως όσο περισσότερο μιλούν ελληνικά στο παιδί τους, τόσο καλύτερη επίδοση θα έχει στο σχολείο, χωρίς να αντιλαμβάνονται πως με αυτόν τον τρόπο τα οδηγούν όχι μόνο σε γλωσσικό αποκλεισμό από τον τόπο καταγωγής τους αλλά και σε πολιτισμικό, εφόσον η γλώσσα δεν είναι απλώς όργανο επικοινωνίας αλλά και φορέας πολιτισμικών αξιών. Οι έρευνες δείχνουν ότι, όταν οι γονείς μιλούν με τα παιδιά τους μια γλώσσα που δε γνωρίζουν τόσο καλά όσο τη μητρική τους, χάνουν τη δυνατότητα να τους μεταβιβάσουν κοινωνική εμπειρία και πολιτιστικές αξίες, στοιχεία που ισχυροποιούν την ταυτότητα, επηρεάζουν θετικά την ψυχική ισορροπία και τη σχολική τους πρόοδο (Μητακίδου 2005).

Σκοπός μας λοιπόν με το συγκεκριμένο σενάριο είναι να συμβάλουμε στο να αναπτυχθεί αίσθημα αποδοχής των διαφορετικών γλωσσών (οποιοδήποτε) στην τάξη· να σπάσει το στερεότυπο της υπερίτιμησης της κυρίαρχης ελληνικής γλώσσας ή της αγγλικής και της υποτίμησης άλλων γλωσσών· τα αλλόγλωσσα παιδιά να εκφράσουν τη γλωσσική διαφορετικότητά τους και να βιώσουν θετικά συναισθήματα και αποδοχή από την ομάδα· να συμβάλουμε στην ανάπτυξη σχέσεων φιλίας και στη μείωση των συγκρούσεων.

Το σενάριο προσφέρεται φυσικά και για τάξεις όπου δεν υπάρχουν αλλόγλωσσοι μαθητές. Στην περίπτωση αυτή ο βασικός μας στόχος, αυτός της εξοικείωσης των παιδιών με άλλες γλώσσες/χώρες και τον πολιτισμό άλλων ανθρώπων, παραμένει ο ίδιος. Μπορούμε να εστιάσουμε περισσότερο στην ιστορία της γραφής και στην αξία της μητρικής γλώσσας.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να γνωρίσουν διαφορετικές γλώσσες/πολιτισμούς
- να εξοικειωθούν με τον διαφορετικό τρόπο ζωής των ανθρώπων, όπως αυτός εκφράζεται από το παιδικό τραγούδι
- να αποδεχθούν τη διαφορετικότητα των συμμαθητών τους και να μάθουν να συνεργάζονται για κοινό σκοπό
- να αποκτήσουν το αίσθημα της ομάδας
- να γνωρίσουν την ιστορία της γραφής

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να ασκηθούν στην προφορική παρουσίαση θέματος στην ολομέλεια
- να αποκτήσουν νέο λεξιλόγιο σχετικό με το θέμα
- να ασκηθούν στη γραφή εντύπων (αφίσα/κάρτας) για προβολή εκδήλωσης

Γραμματισμοί

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να εξοικειωθούν με αρχείο κειμενογράφου στην αντιγραφή, επικόλληση, διαγραφή και διαμόρφωση κειμένου
- να μάθουν να γράφουν κείμενο στον κειμενογράφο
- να μάθουν να ανοίγουν αρχείο και να αποθηκεύουν την εργασία τους
- να μάθουν να αντιγράφουν και να κάνουν επικόλληση κειμένου

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Άμεση εισαγωγή στο θέμα όπως περιγράφεται παρακάτω.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο αποτελεί εφαρμογή διαπολιτισμικής αγωγής και δε σχετίζεται με τα σχολικά βιβλία. Θα μπορούσε να εφαρμοστεί στην Ευέλικτη Ζώνη ή και ως ανεξάρτητο Πολιτιστικό Πρόγραμμα στο πλαίσιο των Σχολικών Δραστηριοτήτων.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο σενάριο γίνεται παρουσίαση επιλεγμένων, σχετικών με το θέμα, βίντεο από το διαδίκτυο. Αξιοποιούμε τις δυνατότητες του μέσου για γραφή και επεξεργασία των κειμένων, καθώς και ελεύθερη διαδικτυακή σελίδα δημιουργίας βιβλίου από τα ίδια τα παιδιά.

Κείμενα

Ιστοσελίδες

Δημιουργία/συγγραφή βιβλίου: <http://www.tikatok.com>

Βίντεο

[Batom - Lenga la Lenga](#)

[CD Pandalele - Da Abobora faz Melão](#)

[Pandalele - Brincadeira de roda](#)

[CD Pandalele - Aratata](#)

[Bim bam](#)

[Escatumbararibe - Lenga la Lenga](#)

[Escatumbararibe](#)

[JUEGO DE MANOS "Chocolate"Giro giro tondo](#)

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

A' Στάδιο: Συζήτηση - Ευαισθητοποίηση

Συζητάμε με τα παιδιά για τα παιχνιδοτραγούδα. Εξηγούμε την έννοια αναφέροντας ορισμένα παραδοσιακά παιχνιδοτραγούδα που σίγουρα τα περισσότερα γνωρίζουν, όπως π.χ. το «Σαράντα το βερίκοκο» και τα παίζουμε. Διαβάζουμε βιβλία με λαϊκά παιχνιδοτραγούδα, που έχουμε φροντίσει να έχουμε στην τάξη. Το βιβλίο «Παιχνιδοτραγούδα» σε επιμέλεια της Άννας Χατζημανώλη και εικονογράφηση της Μαγδαληνής Αναστασιάδου των εκδόσεων Κίρκη (2001) είναι εξαιρετικό και αρέσει πολύ στα μικρά παιδιά.

Ζητάμε από τα παιδιά να μας πουν τα δικά τους παιχνιδοτραγούδα, τα τραγουδάμε και τα παίζουμε. Είναι σημαντικό να ακούσουμε τα «δικά» τους, γιατί κάθε γενιά κοντά στα κλασικά παραδοσιακά παιχνιδοτραγούδα δημιουργεί τα δικά της, που συχνά είναι μίγμα παλαιότερων μαζί με λαχνίσματα, ποπ ακούσματα ή και παιδικά τραγούδια.

B' Στάδιο: Μελέτη του θέματος - Θέτουμε τον στόχο

Παιχνιδοτραγούδα παίζουν και τραγουδάνε μόνο τα παιδιά στην Ελλάδα; Δείχνουμε βίντεο με παιχνιδοτραγούδα άλλων χωρών, καταγράφουμε τις αντιδράσεις τους και συζητάμε για όσα είδαμε. Σκοπός μας είναι να καταλήξουμε στη διαπίστωση ότι σε όλον τον κόσμο τα παιδιά τραγουδούν και παίζουν παιχνιδοτραγούδα για την ευχαρίστησή τους, παραδοσιακά/λαϊκά ή αυτά που δημιουργούν μόνα τους. Ενδεικτικά:

- [Batom - Lenga la Lenga](#)
- [CD Pandalele - Da Abobora faz Melão](#)
- [Pandalele - Brincadeira de roda](#)
- [CD Pandalele - Aratata](#)
- [Bim bam](#)
- [Escatumbararibe - Lenga la Lenga](#)

- [Escatambararibe](#)
- [JUEGO DE MANOS "Chocolate"](#)
- [Giro giro tondo](#)

Στη φάση αυτή ενδέχεται κάποια (αλλόγλωσσα) παιδιά να θελήσουν να μας δείξουν πώς τραγουδιέται/παίζεται κάποιο παιχνιδιότραγουδο σε άλλη γλώσσα. Τα ενθαρρύνουμε και ζητάμε να μας εξηγήσουν, αν γνωρίζουν, τι λέει. Αν πάλι δε συμβεί αυτό, δεν πιέζουμε, τα αφήνουμε να αισθανθούν ασφάλεια και με το πλήρωμα του χρόνου να εκφραστούν μόνα τους.

Αν η ιδέα αρέσει στα παιδιά, δεσμευόμαστε να μάθουμε παιχνιδιότραγουδα από διαφορετικές χώρες/γλώσσες και να τα καταγράψουμε σε πολύγλωσσο βιβλιαράκι.

Β' Φάση – Εμπλοκή της οικογένειας

Ενημερώνουμε τους γονείς για τις προθέσεις μας. Ζητάμε από γονείς ή και παππούδες να έρθουν στο σχολείο και να μας μάθουν κάποιο παιχνιδιότραγουδο σε άλλη γλώσσα. Εμπλέκουμε όχι μόνο τους αλλόγλωσσους γονείς των μαθητών μας, αλλά και Έλληνες που ίσως έχουν ζήσει για χρόνια σε χώρες εκτός Ελλάδας και πιθανόν να έχουν φοιτήσει σε αλλόγλωσσα σχολεία οι ίδιοι και να γνωρίζουν κάποιο παιχνιδιότραγουδο. Οι εκδοχές είναι πολλές και είμαστε ανοιχτοί σε όλες. Μπορούμε να συνεργαστούμε και με εκπαιδευτικούς των ξενόγλωσσων μαθημάτων (αγγλικών, γερμανικών, γαλλικών), που θα αναλάβουν να βοηθήσουν στην εύρεση, μετάφραση και εκμάθηση των παιχνιδιότραγουδων.

Γ' Φάση – Εκμάθηση/Καταγραφή των παιχνιδιότραγουδων

Στη φάση αυτή για κάθε παιχνιδιότραγουδο, μπορούμε να ακολουθήσουμε το εξής σχήμα:

Α. Προετοιμασία:

Επιλέγουμε έπειτα από διερεύνηση με γονείς, παιδιά ή άλλους εκπαιδευτικούς (εξαρτάται από τη συμμετοχή που θα υπάρξει) το παιχνιδιότραγουδο που θα

παρουσιάσουμε. Αποφασίζουμε ποιος θα κάνει την παρουσίαση και την προετοιμάζουμε ως προς το διαδικαστικό της μέρος. Θα πρέπει σε ένα PowerPoint, που θα ανοίξουμε για τον σκοπό αυτό, να γράψουμε τα λόγια του τραγουδιού στην ξένη γλώσσα και τη μετάφρασή του στα ελληνικά. Ετοιμάζουμε υλικό από τη χώρα προέλευσης του παιχνιδιού, όπως παρουσιάζεται αναλυτικά παρακάτω. Με όποιον αναλάβει να κάνει την παρουσίαση, γονιό, παιδί/ομάδα παιδιών ή εκπαιδευτικό, συζητάμε και ορίζουμε ακριβώς το πλαίσιο της παρουσίασης.

Β. Παρουσίαση στην ολομέλεια (ενδεικτική πορεία):

1. Εντοπίζουμε στον χάρτη τη χώρα προέλευσης του παιχνιδιού. Οι γνώσεις των παιδιών για τη χώρα αυτή εμπλουτίζονται με εικόνες και βίντεο από το διαδίκτυο, που ο παρουσιαστής/ομάδα με τη βοήθειά μας έχουμε ετοιμάσει για αυτόν τον σκοπό.
2. Γίνεται η παρουσίαση του τραγουδιού. Ο παρουσιαστής το διαβάζει και το τραγουδάει. Διαβάζουμε την εξήγηση στα ελληνικά. Παίζουμε το παιχνιδιού σύμφωνα με τις υποδείξεις του βοηθού/παραουσιαστή.
3. Βλέπουμε τους στίχους και συζητάμε για τα γράμματα/λέξεις και το διαφορετικό αλφάβητο. Μοιράζουμε φωτοτυπία με το αλλόγλωσσο αλφάβητο και δίπλα γραμμένο το ελληνικό. Εντοπίζουμε κοινά ή διαφορετικά γράμματα σε σχέση με το ελληνικό αλφάβητο. Με τη βοήθεια και τις εξηγήσεις του παρουσιαστή «παίζουμε» με το αλλόγλωσσο αλφάβητο, π.χ. τα παιδιά προσπαθούν να γράψουν το όνομά τους σε αυτή τη γλώσσα ή να διαβάσουν και να γράψουν απλές λέξεις.
4. Τραγουδάμε και ξαναπαίζουμε το παιχνιδιού, ώσπου να το εμπεδώσουμε.
5. Τα παιδιά ζωγραφίζουν ελεύθερα για το παιχνιδιού και για τη χώρα προέλευσής του.

Δ' Φάση: Κατασκευή του βιβλίου

Εξοικειώνουμε τα παιδιά με το πρόγραμμα κατασκευής βιβλίου, που έχουμε επιλέξει. Ενδεικτικά: www.tikatok.com. Αρχικά δείχνουμε το πρόγραμμα στην ολομέλεια και έπειτα αφήνουμε τις ομάδες να περιηγηθούν στις 'σελίδες' του.

Μια ομάδα αναλαμβάνει ένα παιχνιδιότραγουδο. Θα πρέπει να φροντίσει για τα εξής: να το γράψει στο πρωτότυπο και μεταφρασμένο, να επιλέξει την εικονογράφησή του, να επιμεληθεί τη σύντομη παρουσίαση για τη χώρα προέλευσης, την εμφάνιση των σελίδων, τα πλαίσια, τα χρώματα των σελίδων/τη μορφοποίηση κ.λπ. Καθοδηγούμε τα παιδιά κάθε ομάδας και συντονίζουμε την όλη εργασία.

Στο τέλος, κάθε ομάδα παρουσιάζει όσα έκανε στις άλλες ομάδες, γίνονται αλληλοδιορθώσεις και παίρνονται οι τελικές αποφάσεις παρουσίασης του βιβλίου.

Ε' Φάση: Ανοιχτή παρουσίαση σε γονείς/σχολική κοινότητα

Αποφασίζουμε για την παρουσίαση της όλης δουλειάς. Αυτή μπορεί να περιλαμβάνει μόνο τα παιχνιδιότραγουδα (τραγούδι και κινήσεις). Μπορεί όμως κατά την ώρα της παρουσίασης να υπάρχει οθόνη, όπου θα προβάλλονται τα κείμενα και οι ζωγραφιές των παιδιών. Μπορεί επίσης η παρουσίαση να εμπλουτιστεί με μουσική που θα παίζουν ζωντανά τα παιδιά. Μπορεί ακόμα πριν από κάθε παρουσίαση να προηγείται σύντομη αναφορά για τη χώρα προέλευσης του παιχνιδιότραγουδου. Μπορεί τα παιδιά κατά την παρουσίαση ενός παιχνιδιότραγουδου να είναι ντυμένα ανάλογα και να κρατούν κάποιο χαρακτηριστικό αντικείμενο από τη χώρα. Πολλά «μπορεί», όλα όμως εξαρτώνται από τη διάθεση εμπλοκής των εκπαιδευτικών, γιατί αυτή των παιδιών είναι δεδομένη.

Τέλος, τα παιδιά ετοιμάζουν τα κείμενα για την αφίσα και τις προσκλήσεις και τις φιλοτεχνούν στο χέρι ή και στον υπολογιστή.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δεν χρησιμοποιήθηκαν φύλλα εργασίας στο παρόν σενάριο.

Ζ. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Γνωριμία με τα αλφαβητάρια – Ιστορία της γραφής

Στο σενάριο μπορεί να ενσωματωθεί δραστηριότητα σχετική με την ιστορία της γραφής. Υπάρχουν ιδρύματα που έχουν εφαρμόσει αξιολογικά εκπαιδευτικά προγράμματα (Ευγενίδειο) αλλά και μουσεία που διαθέτουν μουσειοβαλίτσες για σχολεία. Υπάρχουν και πολύ καλά βιβλία για αυτό το θέμα.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Cummins, J. 1999. *Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση. Εκπαίδευση με σκοπό την ενδυνάμωση σε μια κοινωνία της ετερότητας* (επιμέλεια Ε. Σκούρτου. Μετάφραση Σ. Αργύρη. Σχόλιο Β. Κούρτη-Καζούλλη). Αθήνα: Gutenberg.

Κουτσογιάννης, Δ. & Ρ. Τσοκαλίδου. 2007. Διγλωσσία και γλωσσική εκπαίδευση: αρχές σχεδιασμού μιας παρέμβασης. Στο *Διδασκαλία και μάθηση στο πολυπολυτισμικό σχολείο: Διδακτικές προσεγγίσεις & εκπαιδευτικό υλικό*. Πρακτικά Ημερίδας, Θεσσαλονίκη, 10 & 11 Δεκεμβρίου 2007.

Malcolm N. MacDonald & John P. O'Regan. 2012. Editorial. *Language and Intercultural Communication*, 12:3, 173-178.

Μητακίδου, Σούλα. 2005. *Η διδασκαλία της γλώσσας. Εκπαίδευση γλωσσικών μειονοτήτων*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Young, T. & P. Sercombe. 2010. Communication, discourses and interculturality. *Language and Intercultural Communication*, 10:3, 181-188.

Σκούρτου, Ε. 2002. Η γλώσσα / οι γλώσσες ως μέσον κοινωνικής ένταξης. Πρακτικά συνεδρίου «*Ανθρώπινα Δικαιώματα, Πολιτισμικός Πλουραλισμός και Εκπαίδευση στην Ευρώπη*», Ρόδος, Νοέμβριος 2002.

Χατζηδάκη, Α. 2000. Αλλόγλωσσα παιδιά σε μονόγλωσσες τάξεις: σκέψεις για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στα πλαίσια του «κανονικού»

μαθήματος. Στο: Αντωνοπούλου, Ν., Τσαγγαλίδης, Αν., Μουμτζή Μ. (επιμ.) *Η διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας. Αρχές-προβλήματα-προοπτικές*. Πρακτικά διημερίδας, Θεσσαλονίκη, 2-3 Απριλίου 1999. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 397- 403.

Χριστίδης, Α.-Φ. 1999. (επιμ.) *«Ισχυρές» και «ασθενείς» γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.